

ІНСТРУМЕНТИ АНТИІНФЛЯЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УРЯДУ

Інфляція є одним з найбільш негативних показників функціонування економіки, адже в тій чи іншій мірі вона властива майже всім країнам та впливає на всі сфери діяльності суспільства і держави в цілому.

Інфляція є багатостороннім, складним процесом, який є частиною всіх основних економічних проблем держави. Під інфляцією прийнято вважати зростання загального рівня цін у країні впродовж певного періоду часу, що супроводжується знеціненням національної грошової одиниці [2].

Високі темпи інфляції негативно впливають на економічну та соціальну ситуацію країни. Саме тому питання розробки інструментів антиінфляційної політики є найбільш актуальним для сучасних економічних систем.

На сьогоднішній день антиінфляційна політика нараховує великий інструментарій щодо боротьби з ціновими коливаннями. Оцінюючи характер антиінфляційної політики, можна виділити в ній три загальні підходи: адаптаційна політика; політика доходів; дефляційна політика. Адаптаційна політика спрямована не стільки на боротьбу з інфляцією, наскільки на пристосування до неї. Реалізація цього інструменту антиінфляційної політики здійснюється через механізми індексації доходів та погашення інфляційних очікувань.

Іншим класичним напрямком антиінфляційної політики є політика доходів, сутність якої полягає в прямому обмеженні зростання цін і доходів передусім через механізми: фіксації цін; «заморожування заробітної плати», укладання угод про цінову політику з галузями та обмеження зарплати за допомогою податків. Політика доходів справляє подвійний вплив на інфляцію, обмежуючи розміри підвищення цін і заробітної плати, відбувається зменшення зростання витрат на виробництво товарів, в ціну яких входять ці величини. Політика доходів часто використовується в поєднанні із заходами дефляційної політики – третій напрям антиінфляційної політики.

Сутність дефляційної політики полягає у тиску на окремі елементи платоспроможного попиту з метою його обмеження та формування нового співвідношення попиту і пропозиції як щодо товарів, так і щодо грошей. На практиці з метою регулювання попиту використовуються заходи грошово-кредитної, структурно-інвестиційної та бюджетної політики [4]. Вибір того чи іншого механізму регулювання цінових коливань залежить від факторів, що спричинили інфляцію, її інтенсивності та стадії розвитку.

В Україні впровадження інфляційного таргетування має своїх прихильників та критиків. Хоча навіть останні визнають його перспективним та таким монетарним режимом, який би стабілізував інфляційні очікування та знижував відсоткові ставки за довгостроковими кредитами, а також сприяв розвитку внутрішнього сектора економіки.

Аналіз основних антиінфляційних заходів в Україні, дає можливість наступні етапи антиінфляційної політики (табл.1).

Таблиця 1

Етапи формування антиінфляційної політики України[1]

Етап	Характерні риси
I. 1991-1994рр.	Становлення антиінфляційної політики. М'яка монетарна та екс-пасивна фіскальна політика.
II. 1995-1999рр.	Жорстка, обмежувальна монетарна та фіскальна політика.
III. 2000 – 2006рр.	Виважена монетарна політика. М'яка фіскальна.
IV. з 2007р.	Перехід до більш жорсткої монетарної політики у поєднанні її з активною фіскальною політикою.

В довгостроковій перспективі режим інфляційного таргетування може бути використаний в Україні як один із ефективних інструментів антиінфляційної політики. Для реалізації даної цілі НБУ повинен допустити більший діапазон коливання обмінного курсу – спочатку в межах існуючого коридору, згодом, після того як інструменти монетарної політики доведуть свою ефективність, коридор можна розширити. Однак, беручи до уваги той факт, що відмова від прив'язки до долара США може підвищити інфляційні очікування. На даному етапі Уряд та НБУ повинні тісно взаємодіяти. Так, при встановленні цільового показника інфляції, НБУ та Уряд повинні враховувати такі основні моменти здійснення ефективної антиінфляційної політики[3.]: публічно проголошувати середньострокові цільові орієнтири інфляції; дотримуватися цінової стабільності; розробляти монетарну стратегію, якою передбачалось використання широкого кола змінних індикаторів грошово-кредитної, фінансової та макроекономічної сфери, а також економетричних моделей прогнозування інфляції; підвищувати прозорість стратегії монетарної політики шляхом інтенсивної комунікації з громадськістю та ринками, створювати спільні плани, виконувати спільні цілі та приймати спільні рішення; регулярно звітувати перед громадськістю щодо результатів у досягненні встановлених інфляційних цілей.

Важливо також зменшити адміністративне втручання уряду в процес ціноутворення, щоб інфляція головним чином відображала реальні загальноєкономічні співвідношення попиту та пропозиції.

Список використаної літератури:

1. Даниленко А. Інфляція та фінансові механізми її регулювання / А.Даниленко, С.Кораблін. – К.: Національна академія наук України, Ун-т економіки та прогнозування, 2007.600с.
2. Кравченко С. Проблеми інфляції в ринковій економіці й антиінфляційна політика держави // Економіка. Фінанси. Право. 2011. № 8. С. 8–11.
3. Кузнецов О. Проміжні цілі грошово-кредитної політики // Вісник НБУ 2001. №7 С. 36.
4. Чистов С.М., Никифоров А.Є., Куценко Т.Ф. та ін. Державне регулювання економіки: Навч. посіб. / Чистов С.М., Никифоров А.Є., Куценко Т.Ф. та ін. // Вид. 2-ге, доопрац. і допов. К.: КНЕУ 2005. 440 с